

Lofotposten

Lofotposten er en uavhengig dagsavis. Grunnlagt i 1896.

Sjefredaktør/adm. dir.:

Marianne Steffensen Kjølland

LOFOTPOSTEN arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Pressens Faglige Utvalg (PFU) behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adresse: Prinsensgt. 1, postboks 46, sentrum, 0101 Oslo. Telefon: 22 40 50 40. Telefaks: 22 41 19 80.

pressens faglige utvalg
PFU

Si din mening i Lofotposten

- » Er du sint, glad eller oppgitt? Del det med Lofotpostens lesere.
- » Skriv innlegget på lofotposten.no/debatt. Alternativt send til red@lofotposten.no
- » Innlegg skal underskrives med fullt navn, bare unntaksvis godtar vi pseudonym.
- » Innleggene bør ha en maksimal lengde på 800 ord. Send oss gjerne også et portrettbilde av deg selv.
- » Lofotposten forbeholder seg retten til å redigere og forkorte lange innlegg.

Å drømme om den du skulle ønske du var, er å ødsle bort den du er.

UKJENT

En ny seniorpolitikk handler ikke om penger, men om å tenke nytt. Om å tenke sammen. Norge er fullt av engasjerte sjeler, bedrifter, kommuner, organisasjoner og aktører som allerede gjør gode ting for samfunnet og de eldre. Men kun politikerne har anledning til å skape et felles løft for en gruppe som vi mener fortjener bedre. Vi behøver en tverrpolitisk dugnad, et felles løft som hele Stortinget står bak.

■ Nasjonal allianse for et aldersvennlig samfunn

Mental Helse har i lengre tid arbeidet med et eldre-prosjekt. Vi kaller det Fønixsalliansen, som er en bred nasjonal dugnad for et aldersvennlig samfunn. Vi har samlet flere titalls samfunnsaktører for å endre samfunnet. Blant deltagerne finner du Mental Helse, Fretex, Elkjøp, Frivillighet Norge, Nasjonalforeningen for Folkehelsen, Telia, Seniorsaken, Frivillighet Norge, Selvaag Bolig, Livsglede for Eldre og Virke Trening og en hel rekke andre.

■ Sammen skal vi endre Norge ved å inspirere, samle og samarbeide. Blant våre støttespillere finner du både store og små kommuner, fylkeskommuner, direktorater og departementer.

■ Nytenkning og makt til de eldre selv

Vi må slippe til kreativiteten som finnes der ute. For det mangler slett ikke på gode ideer for å bidra til bedre alderdom. For å nevne noe: mentor-ordninger, møteplasser, besøkstjenester, oppheving av pensjonsalder, psykosial opptrappingsplan, innføring av eldre-landsbyer, generasjonsmøteplasser, senioruniversitet, gjeninnføring av sivilteneste inn mot eldretjenestene.

■ Noe av dette finnes allerede, men gjerne i lokale varianter som lever sitt eget liv. Og nettopp det er noe av vårt hovedpoeng: Vi ønsker en eldrereform som samler alle gode krefter, som hjelper frivillige aktører til å samarbeide med hverandre nasjonalt. Som kobler kommunene sammen med lokalt næringsliv.

■ Sosial kontakt og aktivitet er plattformen man bygger et godt liv på. Litt for mange mangler dette. Vår mening er at vi kan gjøre noe med det hvis vi vil, og at det heller ikke er verken vanskelig eller dyrt. Vi skylder både dagens og fremtidige seniorer å løfte dette politikkområdet opp på øverste nivå.

Reiselivsnæringa i Lofoten må ta ansvar

LESERBREV

Frida Omma

Kajakkguide og student fra Tromsø. Master i naturbasert reiseliv ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

■ Nå som den travleste tiden i Lofoten er over, må reiselivsnæringen våkne opp, komme sammen og planlegge miljøtiltak for neste sommer!

■ Kommunene har ikke råd

Reiselivs-boomen i Lofoten har skapt mange utfordringer. I sommer har det vært fokus på stislitasje, forsøpling og menneskelig avføring. Diskusjonen dreier seg om hvem som skal vedlikeholde fellesgodene. Naturen er et felles gode som alle kan dra nytte av. Likevel er den økonomiske støtten til kommunene basert på innbyggertallet, og ikke antall besøkende. Andre løsninger er å innføre turistskatt eller opprette verneområder. Men tiltak fra statlig hold tar lang tid å få gjennomført. I 2013 ble det laget en modell for fellesgodefinansiering kalt «Love Lofoten». Gjennom prosjektet av Innovasjon Norge, var Lofoten den eneste destinasjonen som fullførte. Dessverre fikk den for lite støtte til å realiseres.

■ De private aktørene må forplikte seg til å finansiere fellesgoder. Det gjelder blant annet å ivareta stier og å få et bedre system for toalett og avfallshåndtering. Alle bedriftene som tjener på turismen må bidra. Det gjelder både de som har overnatting, matservering, museum, gårder, opplevelsesbaserte reiselivsprodukter og samferdsel. Problemene i Lofoten reduserer brukeropplevelsen og er ikke bærekraftig. Paradoksaltd ødelegger turistnæringen for seg selv. De er avhengige av naturen etter som det er selve grunnlaget til deres suksess. Konsekvensene går aller mest ut over turistene og lokalsamfunnet. Fjellet, dyrene og havet fortjener å bli forvaltet med respekt.

■ Destinasjonsselskapet kan ta styring

Lofoten har et interkommunalt destinasjonsselskap med aksjeholdere og reiselivsbedrifter som betaler for å være medlem. Fokuset til Destination Lofoten AS er

VEGETASJONEN I LOFOTEN ER BELASTET: Bildet viser dannelse av nye stier, her på vei ned fra Ryten på Moskenesøya.

FOTO: FRIDA A. LØSETH

drift av turistkontoret, markedsføring av regionen og salg av reiselivsprodukter. Hittil har det vært satt i gang få miljøtiltak fra deres hold. Et bærekraftig reiseliv forutsetter veiledning og opplæring i miljøvennlig drift. Næringsaktørene kan blant annet finansiere og stille med folk til søppelrydding. Det er frustrerende når besøkende kaster eget avfall i containeren på Unstad, en container ment utelukkende for søppel som skylles opp fra havet. Noe lignende skjedde i Kvalvika i sommer. En stor sekk fra en tidligere ryddeaksjon var blitt åpnet. Matemballasje, flasker og lignende var blåst utover den vakre stranda. Det var et kvalmende syn av forsøplede bålplapper og gjengravde plastgjenstander i den finkornete sanden.

■ Bra, men ikke bra nok

Forholdene som har preget turistseongen kan ødelegge Lofoten sitt omdømme. Norge kan lære fra New Zealand som har gått gjennom lignende utfordringer. Departement for naturforvaltning i New Zealand har laget grundige retningslinjer for sporløs ferdsel i naturen. De kalles «Activity minimal impact codes» og er grundige instruksjoner for hvordan en skal drive friluftaktiviteter med minst mulig påvirkning på omgivelsene. For eksempel stisyking, bålpyring og dobesøk. Destination Lofoten har også laget slike retningslinjer. «Lofotvett-

reglene» forteller hvordan en skal oppføre seg i lokalsamfunnet, naturen og trafikken. Det er en bra start, men disse normene trenger å bli utdypet og oversatt til enda flere språk. Deretter må informasjonen bli synlig på kafeer, offentlig transport og hos turistbedrifter.

■ I New Zealand er det både offentlig og privat engasjement. En gründer har laget mobilappen «Campermate». Den viser en oversikt av fasilitetene i nasjonalparkene og langs veiene. «Clean up Lofoten» er et samarbeidsprosjekt med blant annet Lofoten Avfallsselskap. De har laget en nettside med et kart over søppelstasjoner og toalett. Denne oversikten er dessverre lite praktisk ute på tur. Den burde være tilgjengelig også uten internett. For eksempel på brosjyrer i miljøvennlig papir eller ved å laste deler av kartet ned på mobilen.

■ Ekstra viktig etter valget

En finansieringsløsning på «Lofotenproblemet» er at bedriftene betaler en viss sum til å gjennomføre prosjekter. Mange av stiene trenger tilrettelegging på grunn av gjørme og nedslitt vegetasjon. Folk skaper flere og bredere stier ved å trække utenfor slik at gress og lyng forsvinner. Slike åpne sår i bakken bruker lang tid på å lege seg. Derfor er det viktig med steinlegging eller klopping, i tillegg til informasjonstavler på starten av turmålene.

■ Dagens regjeringkonstellasjon har tidligere sagt nei til turistskatt. Derfor er det nødvendig at bedriftene tar ansvar. Jeg oppfordrer Lofotens destinasjonsselskap til å gjennomføre flere praktiske tiltak som minsker belastningen på omgivelsene. De må jobbe for et bærekraftig reiseliv og kreve mer av sine medlemsbedrifter. Friluftsrådet og Clean up Lofoten har gode prosjekter på gang. Dette er noe alle aktørene i reiselivsnæringen kan bidra med! Forhåpentligvis blir Lofoten et enda finere sted å være neste sommer.

Lyssetting av Svolvegeita er ikke pent

Ove M. Høyem

Vestpollen Skicenter

■ Forsøket med å sette Lys på fjellformasjonen Geita i Svolve er ikke pent.

■ Håper at dette prosjektet stopper etter prøvetiden.

■ Det er allerede for mye lys som stråler i feil retning og det prates om **lysforurensing!**

■ Ha respekt for naturen vi bor i. La fjellene komme fram slik de er i naturlig lys og mørke.